

Innehållet i fem svenska "skrotdepåer" från yngre bronsålder

SND-ID: 2023-92-1. **Version:** 1. **DOI:** <https://doi.org/10.58141/5x6w-mx80>

Ladda ner data

Inventory_of_five_Swedish_Late_Bronze_Age_scrap_hoards.csv (81.14 KB)

Inventory_of_five_Swedish_Late_Bronze_Age_scrap_hoards.xlsx (47.57 KB)

Tillhörande dokumentation

README.txt (9.84 KB)

Ladda ner alla filer

2023-92-1-1.zip (~138.55 KB)

Citering

Sörman, A. (2023) Innehållet i fem svenska "skrotdepåer" från yngre bronsålder (Version 1) [Dataset]. Stockholms universitet. Tillgänglig via: <https://doi.org/10.58141/5x6w-mx80>

Skapare/primärforskare

[Anna Sörman](#) - Stockholms universitet, Institutionen för arkeologi och antikens kultur

Forskningshuvudman

[Stockholms universitet](#) - Institutionen för arkeologi och antikens kultur

Beskrivning

Denna datasamling innehåller uppgifter om metallföremål och metallföremålsfragment från fem svenska depåfynd från yngre bronsålder. Det huvudsakliga syftet med sammanställningen var att skapa ett underlag till en studie om fragmenterade bronsföremål i periodens så kallade "skrotdepåer". Forskningsfokus i datasamlingen ligger på att beskriva de ofullständiga föremålen i depåerna, och att bedöma i vilken mån fragmenteringen är förhistorisk (sönderbrutet under bronsåldern) eller recent. Frågorna som stod i fokus för studien var vilka föremålstyper som fragmenterats och inte fragmenterats, samt i vilken mån den ursprungliga föremålstypen kan urskiljas utifrån fragmenten. Denna studie presenteras i en vetenskaplig artikel på engelska. Pilotstudien ingick i det större projekt som Anna Sörman bedriver rörande cirkulation, bruk och deponering av fragmenterade bronsföremål, baserat på studier i nordvästra Frankrike och södra Skandinavien.

Datinsamlingen bygger på uppgifter om depåfyndens innehåll som publicerats i tidigare artiklar av Andreas Oldeberg (1927, 1928, 1929, 1934) samt uppgifter och bilder om fynden i inventarietkatalogen (online) för Statens Historiska Museum. I ett fall (Härnevi-depån) har fynden studerats på plats i Statens Historiska Museums magasin av Anna Sörman. Då fokus i projektet ligger på metallföremålen har de fåtal fynd av andra material som finns i några av depåerna (sten, keramik, organiskt material) ej medtagits i datasamlingen.

Två viktiga källkritiska faktorer bör lyftas fram som egenskaper hos data. För det första är depåfynden, som är hittade mellan åren 1853-1926, insamlade av privatpersoner. De har hittats vid olika markarbeten och vid jordbruk. Detta innebär att de inte kan förväntas vara helt fullständiga, till

exempel kan små fragment ha förbisetts. För det andra bygger uppgifterna i datasamlingen främst på sekundära uppgifter (undantaget Härnevi), vilket innebär att en ny värdering av föremålen - med särskilt fokus på brott och fragment - förmodligen skulle innebära vissa omvärderingar. Slutligen bör det också påpekas att det i vissa fall inte varit möjligt att utvärdera brottytans sannolika ålder. Antingen för att detta inte beskrivs i sekundärkällorna (artiklar och inventarietkataloger) eller för att föremålet och brottets patina är för svårbedömt. Denna osäkerhetsfaktor framgår i datasamlingen där kolumnen "Old break(s)" kan anges som antingen "y" (yes), "n" (no), "y?" (yes?), "n?" (no?), eller "?" (indeterminable).

Informationen i datasetet är strukturerad under följande kolumner:

1. No. = Löpnummer i tabellen/datasetet
2. Study no = Unikt nummer för varje föremål i studien, innehållande numret för depån (1-5) följt av vilket föremål i ordningen det är från denna depån, där flera fragment av samma föremål ges samma nummer, följt av löpande undernummer. Study no "1.3.1." och "1.3.2." är alltså två olika fragment av föremål nr. 3 från depån 1 (Bräckan). För föremål som brytits sönder i modern tid har fragmenten inte givits olika undernummer.
3. Object type = Funktionell kategori för det listade föremålet, såsom svärd eller holkxyxa. Föremål där funktionen/typen inte kan bestämmas listas som oidentifierade ("Unidentified").
4. Complete (yes/no) = Anger om metallföremålet är komplett eller inkomplett.
5. Old break(s) = Anger om brottet/brotten på de inkompleta objekten bedöms som förhistoriska eller recenta, baserat på informationen i dokumentationen (ofta noteringar angående patina, eller oavsiktliga brott i samband med upphittandet etc.).
6. >50% = En uppskattning av hur stor del av det ursprungliga föremålet (mer än 50% eller inte) som representeras av en ofullständig del/fragment. >50% y/n är bara angivet för föremål med gamla brott. Det har inte alltid varit möjligt att ange/uppskatta och är inte konsekvent ifyllt.
7. Other damages = Noteringar om andra eventuella skador på föremålet, t.ex. böjt ("Bent") eller krossat ("Crushed").
8. Comments about the fragmentation = Mer detaljerad information/beskrivning om brottytans utseende eller fragmenteringen.
9. Likely to be deliberately fragmented = Tolkade klassifikation baserad på bedömning av den samlade informationen om ofullständiga föremål (patina på brottytan, typ av del, andra skador etc.). Notera att inte samtliga föremål som har "y" på Ancient break också har "x" i kolumnen Likely to be deliberately fragmented. Detta beror på att vissa fall exkluderats, antingen för att de bedömts som osäkra, eller för att äldre brott kan tolkas som bruksskada snarare än en avsiktlig sönderbrytning.
- 10 Site = Platsnamnet för fyndplatsen för depåfyndet där föremålet hittades.
11. Parish = Namnet på socknen där föremålet (depån) hittades.
12. Museum no = Inventarienumret under vilket fyndet förvaltas på museum.
13. Find year = Året då fyndet/depån hittades.
14. Comments about date/type = Ytterligare information om datering eller typologisk bestämning av föremålet.
15. General comment = Ev. ytterligare information om föremålet.
16. Weight (g.) = Vikten (i gram) för föremålet/fragmentet (endast för Härnevi-depån).

Data innefattar personuppgifter

Nej

Språk

[Engelska](#)

Analysenhet

[Föremål](#)

Population

Fem depåfynd (Bräckan, Härnevi, Hjärpetan, Nya Åsle, Ystad) från den yngre bronsåldern

Urvalsmetod

Dessa depåfynd tillhör en typ av bronsåldersdepåer som kännetecknas av en hög andel fragment och ofullständiga metallföremål. Denna studie syftar till att dokumentera deras sammansättning i större detalj, med särskilt fokus på inkluderingen av fragment. Då fokus i studien ligger på metallföremålen har de fåtal fynd av andra material som finns i några av depåerna (sten, keramik, organiskt material) ej medtagits i datasamlingen. De fem depåfynden valdes av två huvudsakliga skäl. För det första på grund av deras höga fragmenteringsgrad och för att samtliga diskuterats som "skrotdepåer" inom tidigare forskning. För det andra för att det finns relativt högkvalitativ och detaljerad dokumentation tillgänglig för dessa fynd, antingen i Statens Historiska Museums museikatalog eller i publikationer som behandlat individuella depåer (Oldeberg 1927, 1928, 1929, 1934). Studien bygger på tidigare observationer snarare än på nya primärstudier av källmaterialet. Undantaget är Härnevi-depån, vilken studerats och dokumenterats vid Statens Historiska Museum (SHM) i Stockholm av Anna Sörman i september 2022.

Tidsperiod(er) som undersökts

[Yngre bronsålder - Yngre bronsålder](#)

-1099 - -0499

Antal individer/objekt

434

Dataformat / datastruktur

[Text](#)

Geografisk utbredning

Geografisk plats: [Sverige](#), [Järn socken](#), [Ystad socken](#), [Härnevi socken](#), [Grava socken](#), [Åsle socken](#)

Geografisk beskrivning: Svenska fynd från landskapen Dalsland, Uppland, Värmland, Västergötland och Skåne.

Ansvarig institution/enhet

Institutionen för arkeologi och antikens kultur

Finansiering 1

- Finansiär: Wenner-Gren Stiftelserna
- Diarienummer hos finansiär: WGF2021-0006
- Projektnamn på ansökan: The power of pieces: Fragmented metalwork in the sacrificial economies of Bronze Age Europe

Finansiering 2

- Finansiär: Åke Wibergs Stiftelse
- Diarienummer hos finansiär: H20-0108

- Projektnamn på ansökan: Modifierade metallföremål i den yngre bronsålderns prestigegodsekonomi

Forskningsområde

[Historia](#) (CESSDA Topic Classification)

[Arkeologi](#) (Standard för svensk indelning av forskningsämnen 2011)

[Administrativa gränser](#) (INSPIRE topic categories)

Nyckelord

[Bronsåldern](#), [Metallarbeten](#), [Bronsålderskulturer](#), [Depositions](#), [Assemblages \(archaeological artifacts\)](#), [Bronze age](#), [Hoards \(groupings\)](#), [Nordisk bronsålder](#), [Depåfynd](#), [Skrotdepå](#), [Brons föremål](#), [Fragmentering \(arkeologi\)](#)

Publikationer

Sörman, A. 2023 (in press). Pieces of the Past, Fragments for the Future – Broken Metalwork in Nordic Late Bronze Age Hoards as Memorabilia? In: A. Sörman, A.A. Noterman & M. Fjellström (eds) Broken Bodies, Places and Objects: New Perspectives on Fragmentation in Archaeology. Routledge.

ISBN: 9781032394992

Om du publicerat något baserat på det här datamaterialet, [meddela gärna SND](#) en referens till din(a) publikation(er). Är du ansvarig för katalogposten kan du själv uppdatera metadata/databeskrivningen via DORIS.

Tillgänglighetsnivå

Åtkomst till data via SND

Data är fritt tillgängliga

Användning av data

[Att tänka på vid användning av data som delas via SND](#)

Licens

[CC BY 4.0](#)

Versioner

Version 1. 2023-07-26

Kontakt för frågor om data

Anna Sörman

anna.sorman@ark.su.se

Ladda ner metadata

[DataCite](#)

[DDI 2.5](#)

[DDI 3.3](#)

[DCAT-AP-SE 2.0](#)

[JSON-LD](#)

[PDF](#)

[Citering \(CLS\)](#)

[Filöversikt \(CSV\)](#)

Publicerad: 2023-07-26